

اداره مخصوصه

درسعادتده ياب عالی جادهسندھ

محل اداره :

مشرط القیم

اخطار :

مسلكنزه موافق آثار جديده مع المنوبه

قبول اولنور

درج ابدلین آثار اعاده اولنار

دين ، فلسفه ، ادبيات ، حقوق و علوم دن باحث هفتهلق رساله در

مؤسسلری : ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

سنه لکی القی آیلنی

۶۰ ۳۰

۸۰ ۴۰

۸۰ ۴۰

درسعادتده

ولایاتده

ممالک اجنبیهده

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

درسعادتده نسخہ سی ۵۰ پاره در

قیراہدن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

درسعادتده پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدلی اخذ اولنور

ایکنجی جلد

۱۲ رجب ۳۲۷ پنجشنبه ۱۶ تموز ۳۲۵

عدد : ۴۷

ایله محابه کرامدن ابوعبته رضی الله عنه حضرتلرینک مقامات علیه لری واردر ، اهالی بومقاماتی زیارت ایدوب تبرک ایدرلر . عکایه « کابره » صوبی نامنده غایت لذیذ و خفیف برصو کلور . نفاسستدن کنایه اوله رق [کابراً عن کابر] دیه مطایبه لر اولتور . بوصو صفد قضا سنده [کابره] اسمنده برمحلدن نبعان ایدوب و قتیله محکم حجرالر و کمرلره عکایه کتورلمش اولدینی حالد صکره لری شهره یارم ساعتک مسافده یوللر بوزلمش اولدیغندن اورادن شهره مرکله تحمیلاً « جره » لر یعنی دستیلره جلب ایدلمکده ایدی . برکت و پرسون بز اوراده ایکن حکومت محلیه نیک برخیل مدت خواب کرانه طالمش اولان عزم و همی او یاندی ده خارجدن طاش کونکار کتوردیلره رک صو کافی السابق شهره قدر اساله اولندی . و بوسبب ایله اسلاف کرامک بر جوق وقت قسماً معطل قالمش اولان اثر مبروکلری بو صورتله احیا ایدلمش اولدی .

ایلك معارفه پیدا ایتدی کمز طوبچی ضابطانندن ماعدا اختلاط ایلدی کمز ذوات ، سواری وردیف ضابطلریله بابیلر رؤسانندن میرزا عباس افندی و کمرکی خلیل افندی ایدی . طوبچی عسکرلری اوزمان یرلی اولوب و کنج لردن اسمارینه قرعه اصابت ایدنلر قلعه یه طوبچی النور و بلناویه قلعه ایله لیانده نوبت بکله یوب نوبتدن چیقنجه خانلرنده امور ذاتیه لرله اشتغاله ترخیص ایدیلورلر ایدی . اک بیوک ضابطدن بشقه ضابطلری ده یرلی ایدی . یوقاریده سبق ایدن قشله ده بزم بولندیغمز زمان برسواری مفرزه سی آرامساز اولوب قوماندانی قائم مقام محار خورشید بک ایدی . ینه او وقتک تقسیمات عسکریه سنجه عکا ردیف مرکز طاووری اولدیغندن بیکباشی رتبه سینه قدر ردیف ضابطانی دخی وار ایدی .

کمرک اداره سنک دکزه ناظر بولنان موقعی لطیف و کمرکی قره فریه لی خلیل افندی مرحوم ایسه غایت خوش صحبت برذات اولدیغندن علی الا کثر اورایه کیدوب بحر آکلن یولجیلره برآ اطراف و اکنافدن زیتون یاغی ، دری ، حبوبات ، پیاغی ، سیسام ، بیاض داری ، بالخاصه موسمنده حورانندن بغدادی یوکللی اوله رق کمرک اوکنده کی میدانه کلن دوه لری سیر ایدردک . مزروعات و سائر محصولاتک نقلی موسمنده عکایه حوران و سائر جهاتدن یومیه بیک قدر دوه کلوب چیقدینی اولور . اکثریتله آروپا سواحلندن بر جوق یلککنلی ویا بخارلی جسیم جسیم واپورلر کله رک شو محاصل متنوعه یی یوکلله دوب کوتورلر . بمضاً ساحلده ذخائر و محصولات بوکلتیمک ایچون یکریمی اوتوز سفینه بولنور . برکیجه دکزده شدتلی بر فورطنه ظهور ایتدی . بر جوق سفینه نیک قره یه اوردینی خبر الندیغندن ایرتسی کون هرکس خارج سورده سیره چیقدی . برده نه کوره لم ؟ ساحله چاربه رق پارچه پارچه اولان کیلرک انقاضندن عادتاً عظیم بر مملکت خرابه سی کی بر منظره حصوله کیش . یرلرده جابجا بغدادی یغینتیلرندن تپلر . قوملر اوستنه یو وارلانان زیتون یاغی فوجیلزی طیارینی

بوسبیلردر که مدارس عرفانمز (مدرسه لر ، مکتبلر) کاملاً روحدن تجرید ، امر تعلیم علی الا کثر و بالالتزام بیکانه لره ترک ، افکار عالیه و منوره اصحابی انواع صور و اشکال ایله قهر ، تنویر فکره خادم اوله بیله جک بالجمله مؤلفات مهمه بلا استثنا منع و محو ایدلمش ایدی . شواحوال مؤسسه طولانیسیله مملکتتمز ، باشندن باشه ظلمت جهل ایچنده قالمش و بو یوزدن تدریجاً اخلاق ملت دخی مع التأسف بوزلمش اولسندن بالاستفاده او ظالم آرتق بوملت مظلومه اوزرنده کیف مایشاء اجرای مظالم ایده بیلمشدر .

شوايضاحات مؤله بزى بشقه بر حقیقه ده ارشاد ایدیور که اوده فساد اخلاقک باشلیجه منشائی جهل اولمیسدر . فی الواقع جهالت بر سحاب مظلم شکنده آفاق وطنی استیلا ایدنجه بتون اعتقادات و اعتیادات حق و نافعه یواش یواش زائل اوله رق یکیدن بر طاقم افکار و عادات باطله و مضره پیدا اولمغه باشلادینی بالتحریر ثابت اولان حقایق ددر . نته کیم دور حمیده بزده بویه اولمشیدی ، خالقک سویه فکریه سی بردر که به تنزل ایتمشیدی که عبدالحمد کی اظم بر پادشاهه صورت مطلقه ده یعنی هیچ بر قید و شرطه تابع اوله رق ، اطاعت و طائف دینی و اخلاقیه جمله سندن ظن و اعتقاد ایدیلوردی . حتی ده فاسی شوکه : بوطن و اعتقادک یا کلش اولدیغه قائل اولان منور الفکر ارباب ایمانک بی محابا تکفیری جهته کیدیلوردی . ایدی حق الانصاف دوشونه لم : بومرتبه جاهل ، بر خلق ، اودرجه شیطان ، بر حکمدارک احتراصات مستبدانه سینه اسیر اولمقندن قورتیله بیلیمیدی ؟ اعترافه مجبورز که البته قورتیله مزدی . جوق شکر اللهه که مقدس اردومزی مرة بعد اخری ملک مؤکل کی تخلیص مزه یتشدیردی ده حریتیزی استرداد ایتدی . الحاصل تبین ایتدی که : استبدادک تمل طاشی اخلاق سیئه در . اولک سببی ده جهلدر . او تقدیرده جهلمزی ازاله یه جالیشمالی یز .

عبدالله

تِلْخِجَالْک

یادماضی

بو وزیر خطیر جامع حولیسنک اولک طرفدن صاغ گوشه سنده مدفوندر . عکایه اوغرایان آروپا سیاحینی جامع شریف حولیسنه کیروب قبر وزیر نامداری زیارت ایدرلر . دوه قصابی مناسنجه « جزار » تلقیب ایدلمش اولسی اراقه دمده مفرط اولدینی ایچوندر دینیه یور .

خارج سورده شهرک کنارنده نبی الله حضرت صالح علیه السلام

کیدرکن شهرک از دحامکاه اولان چارشوسنده احباسندن برینه تصادفله
صحنه طالبدینی زمان کندوسنک مرکب اوستنده بولندینی اونوته رق
قائماً علی رجلیه طورمسيله التندن حیوان صییریلوب کیدر؛ صحت
واصل حد نهایت اولنجه بو ایکی یار ملاقی ماجرایه آگاه اولمشلر.
العهدۃ علی الراوی .

برارهلق عکایا بندنه بولنان یوزغادی مصطفی منیب افندی
مرحوم که مصطلح سوز سویله مک مراقی ایدی . خورشید بکه
قونوشدینی زمان مطلقاً برایکی کله مک حل و ایضاً حی ایچون بزم
نوری بکک ترجانلشنه حاجت مس ایدردی ، مثلاً خورشید بک
(قوری اوت) دیه جک یرده ضمه ثقیله مبسوطه ایله (قورت)
دیر ، منیب افندی بونک فرانسرجه برکله اولدینجه ذاهب اوله رق
نوری بکدن معناسنی صورار ؛ نوری بک اوارهلق بشقه برشیله
مشغول بولنش اوله رق خورشید بکک نه دیمش اولدینگی ایشیده مامش
بولدینندن کندینندن فرانسرجه استیضاح کیفیت ایله قوری اوت
دیمش اولدینگی اکلامسی اوزرینه منیب افندی به تبلیغ ایتدکده :
[ها .. اکلام ، کیه دیه جک کیه] دیر ، بودفعه کیه مک نه دیمک
اولدینگی اکلامق مراقی خورشید بکه کله مک : qu'est - ce qu'il
dit mon cher ? دیه سوال ایتسیله ترجان بک کیه مک فرانسرجه
مقابلی بولوب سویله مک مجبور اولور . بو حاللار : Gonstantinople
کی فرنکانه کله لرده ، دارالخلافه العلیه کی بالمقابله ایراد اولنان تعبیرات
مصطلحانده تکرر ایدر ایدی . طرفینک بوخوش افاده لری و تبایغ
مرام ایچون ترجان بکک صحنه بشقه بررونق و حلاوت قاتان تلاشلی
ایله مجلس محبت شوقا شوق اولوردی .

بایبلر

یوقاریده اسمی کچن میرزا عباس افندی عالم وفاضل واحوال
عصره واقف برذات نجابتسمندر . پدری میرزا حسین بهاءالله افندی
قرن سابقده ایرانده بابیلک مسلککی تاسیس ایدن سید محمد علی -
البابک عکاده بولنان بایبلرجه خلیفه سی عد اولنور . بیروتده بستانیلر
طرفندن نشر اولنان « دائرة المعارف » ده مؤسس مسلک ایله میرزا
حسین بهاءالله افندی به و برادری میرزا صبح ازله دائر افغانی جمال الدین
افندی به عطفاً بعض روایات ذکر ایدلمشده آیین وقواعد مسلک
عکاده غایتله مکتوم طوتلدینی جهته روایات مذکوریه تأیید ایدر
هیچ بر وثیقه به دسترس اولنه مدقندن بشقه بهاءالله افدینک حاشا
دعوی الوهیت کی بتون بتون نامقول و غریب برادریه قیام ایتمش
اولدینی حقنده کی تعریضات عامیانه بی جماعتک اطوار معقوله سنه نظراً
شایان تکذیب کوریرم .

هله عباس افندی ، خاتم الانبیا علیه افضل التحایا افندمزی نه
زمان یاد ایلسه سیاننده برانجذاب مغوی مشاهده ایدلکنه و نام
نامی جناب رسالتنهای پیرایه لسان تکریمی اولدقجه [فخر عالم
صلی الله علیه وسلم] جمله تجلیه سنی ایراد ایلمسنه و شیخین مکرمین

آتوب یاغلر صاجلمسيله قوملر بتون زیتون یاغی قوقیور .. سفینهلر
ایله حمله لری سیفورطه لی اولدینندن اصحابی متضرر اولدی . عکاک
وقتیله عسکرلکجه حائر اولدینی اهمیت فوق العاده بی حالا محافظه
ایدوب ایتدیکنی بیلمیورسه ده غایت مهم بر بندرگاه تجارت اولدینی
عرض ایلدیکم شو معلومات مجله ایله بونی مؤید واردات رسومیه
سندن مستبان اولور . سائر اخراجات کلیه سندن بشقه بعض سنه لرده
عکادن اوچ ملیون استانبول کیله سنی معجاوز ذخیره اخراج ایدلکی
قیود رسمیه ایله ناستدر .

انتباه

عکاک اخراجاتی ملکک سائر جهاتنده کی اخراجاتک اوافق
مقیاسده بر نمونه سیدر . خاک فبضناک وطنک هرجهتده سماحت و عطیه سی
مبدول برکنز لایفی اولدینگی کوردکجه انسان نه عظیم و ممتاز برانعام
الهی به مظهر اولدینگی دوشونهرک مستغرق سرور و ابتهاج اولور ؛
لکن بونجه مواد ابتدائیه مک بر مبلغ زهید مقابله سنده خارجه اقوب
کتدیکی و خارجه بونلر دستگاه صنعتده اعمال اولندقدن صکره
بر قسم قیلینی اشترا ایچون مجروحنک اثماننه قات قات فائق اقچهلر
ویرلدیکی تصور اولنجه بزم قابل عفو اولیان تسیب و عطا لیمز کوز
اوکنه کله مک اوسرور و ابتهاج مبدل حزن و نفرت اولور . بز بو
درجه لطف و کرم فطرت نائل اولمشیکن چالیشه رق بونک حق شکرانی
ادایه نیچون شتابان اولیور زده استفاده بی یاد الاره بر اقیورز ، نیچون
شرکتلر کارگاهلر یا میوب ده محاصیل مزدن حصوله کتورلمش معمولاتک
مستهلک لری اولیورز ؟ عطالتک اسبابی دور سابقده بولیور ایسه مک
ارتق اوچکدی کتدی ، تاریخک وقائع سالفه سی سلسله سنه داخل
اولدی ، اکا دخل و طمن ایله امانه اوقات ایدم جکمز ، مملکتتمزک
آداب و قواعدینه کوره تشبثاته باشلا یه رق تلافی مافات ایدم
و مملکتتمزک فطرت ثروت وزینتنه ، عظمت و فخامتته لائق سکانی
اولدینمزی فعلاً اثباته چالیشم . اگر سخی و غیرت ایتز ، ابراز
علو همت ایله مزسه اک اقوام مترقیه به تودیع ایتش اولدینی مواهب
و عطایای بزه ده احسان بیورمش اولان رب کریمه قارشو کفران
نعمت ایتش اولور و بونک بو دنیاده جزاسی اولق اوزره خلقت
انسانیه ایجابجه مظهر اولدینمزی رتبه بلند عز و شرفدن ساقط اوله رق
خدانکرده بتون بتون اجانبک نیجه تحکمنه دوشه رز . عاقبت حال
معاذالله بویله اولسه ارتق اعزاز کله الله العلیا ، استکمال فضائل
انسانیه ، محافظه مجد و مکرمت قومیه ، صیانت وطن و شرف عبال
ممکن اولور می ؟

قائم مقام خورشید بک اوزون بویلی ، ترکیه سی چتره قبل ،
فیلسوفانه محبتله طالار ، افاده سی تفهیم مرانمه مساعد اولدینی قدر
معانی عمیقده دن بحشه جالیشور غریب الحال بر ذات ایدی . مناقب
عجیبه سندن اولق اوزره نقل ایدر لردی که خورشید بک حلیده
ایکن برکون عادت بلده اوزره مرکبه بینر ؛ فقط طول قامتنه نسبتله
مرکبک بوی قصه کلدیکندن ایاقلرینی یوقاری به بوکر ؛ بو حال ایله

رضی الله عنهما حضراتی دخی مردم کمال ادب و احترام ایله یاد ایتمکده اولسنه مبنی بوجهره متدائر روایاتی دخی دائره اعتماد داخل اولمش روایات موثوقه دن عد ایدم .

برکت زاده اسماعیل حق

بقیه سی وار

افاده مخصوصه — بواره لقی اداره خانه بشقه یره نقل ایتمش ، صراط مستقیمک طبع اولندیغی مطبعه ده دکشدیرلمش اولدیغندن یادماضی نك کچن نسخه ده ترتیب سهولرجه ییوک عقبه یه اوغرا دیغنی کمال حجاب و اعتذار ایله عرض ایدرز . سجاوندلر غریب صورتده وضع ایدلمش و برحیل خطیئات ترتیبیه ظهوره کلمش اولوب بونلری تمامیه اراه رساله نك اوقسمنی یکیدن طبعه متو- قف بولندیغندن یالکز شایان اخطار بولنانلری بروج آتی کوسترلدی :

خطا	صواب
رشد پاشا	رشدی پاشا
تحویل اولندیغی ردوس ..	تحویل اولندیغی کبی ردوس ..
هرنه وجه ایله ایسه استیدان ..	هرنه وجه ایله استیدان ..
امر عالی تحریرات سامیه نك	امر عالی و تحریرات سامیه نك
اختلاط	اختلاطه
متصرف افندی	متصرف بك افندی
نام موقعنده اره صره ..	نام موقعه ، اره صره
قلعه ظابطندن	قلعه ضابطندن
برمعبد شیرین	بومعبد شیرین
حریمه جامی	حریم جامی

حدیث فکریه

اعصار تاریخیه دن هیچ بری یوقدرکه تدین دیدیکمز بوحس طبعندن محروم اولسون . عصریمزده ایسه حس کسب ضعف ایتک شویله طورسون ، بالعکس فکرك، ادراکک تعالیسیله متناسب اوله رق ده زیاذه قوت پیدا ایله مشدر . هم انسانیت مرقات کلاذه بالتدریج یوکسلدکجه اوده ایلریلیوب کیده جکدر .

مع مافیه بواضا قول مجردیمزدن عبارت ظایع اولنسون . کوزیمزک اوکنده فیلسوف سیپته نك غایت مهم برطاقم سوزلری طورییور . مشارالیه دمین بحث ایتدیکمز اثرنده دییورکه :

« بن نه ایچون متدینم ؟ ایشته شوسوالی نفسمه ایراد ایچون دودا- قلمیمی اوینادیر اوینا تماز کنیدی شو جوابی ویرمکده مضطر کورو- یورم : بن متدینم . شونک ایچونکه خلافته مقتدر دکلم . اوت، تدین بنم ذاتک لوازمی جمله سندن برلازم مغویدر . بکا دییورلرکه : سنک بو حالک وراثتک، یاخود تربیانک، یاخود مزاجک تأثیرندن منبعدر بنده اونلره دییورمکه : واقعا بنده برچوق کرملر کنیدی بویولده اعتراضلرده بولندم . لکن کوردمکه بوقیلدن ملاحظه لر مسئله یی کرلیتیورسه ده حل ایده میور . کندی حیات شخصیه مده مشاهده ایتمکده اولدیغ ضرورت تدینی حیات اجتماعی بشریه ده دهاقوتلی کور- مکدهیم . چونکه دینک دامننه صارملق خصوصنده اوده بندن کریده

دکلم . بدایت امرده درت ال ایله صاریله رق صوکرملری براقدیغ عبادات لزوم سزیرده دینک صفوتی اخلاص ایدیور ؛ [یعنی بونلر دینه قارشی بر نفرت اوینادیرماز] بیوده بره دین تاریخ بشریتک صحیفه لری اوزرنده قان ایزلری ، آتش یرلری براقیور . زیرا دیانت غایت قوتلی رنبات کبی انسانیتک کچریدیکی انقلاباتک کافه سنده محافظه حیات ایتمش و ایده جکدر واقعا بونباتک میدانده کی جذوری بیکارجه دفعه کسيلمشدر ؛ لکن جذر اصالیسی صورت دائمه ده ساقلر فرعلر یاشدیرمکدن اصلا خالی قالیور . « ده صوکره شو سوزلری سویلور :

« اوحالده دین مخلصدر ، زوالک احتمالی یوقدر . همده مرور زمان ایله منبعنک قورومسی شویله طورسون ، افکار فلسفیه ایله تجارب مؤله حیات کبی ایکی مؤثر مزدوجک تحت تأثیرنده اوله رق بز او منبعنک کتدکجه درینلشدیکنی ، کنیشلشدیکنی کورمکده یز . اوله ایسه دینک خصماسی بك فرحلاماسینلر ، طرفدارلری ده کدرلنمینلر . چونکه اولکیلرینک فرحله ، صوکر اکیلرینک کدری هرا یکی طرفک ده دینک ، اصلنه منبعنه وقوفی اولمادیغندن ایلری کلور . اکر بونلر کندیلرینی ایجه تتبع ایتمش اولسه لردی دینک ظواهر خارجیه سی نه قدر تهدید آلتده ایسه کندی حیات داخله لرنده کی حیات حقیقیه سنک اوقدر پایدار ، اوقدر مصون اولدیغنی کورورلردی . [ظواهر خار- جیه دن مقصد بالاخره دینه قاریش- دیریلان خرافاتدن عبارتدر .] حیات انسانیت دیانتله باشلامش اولدیغنی کبی دیانتله کسب قوت ایده جک ، دیانتله نهایت بوله جقدر . «

هذا هو الحق . بلاد مدنیته آرتق طبایع وجدانلرک تعا کسندن ، اعمال ایله عقائد آرمسنده وفاقک معدومیتدن بیقدی ، اوصاندی . اوله یا آمال و مقاصدینک اک کزینندن ، حواس و ادراکاتک اک علوی غایه سندن محروم اولان طبیعتلر ، قلبلر ملال و وحشت ایچنده قالمازده نه یابار ؟

فرانسه مشاهیر محرریندن برانژه (رووو) ده دییورکه : « آه نه اولوردی عالی قریحه لردن بری دین ایله علمک اوزرنده کی برده تعصبی یرتسه ، حس دینی ایله فکر علمی آرمسنده کی علاقه آکیده نك حقیقتی ستر ایدن نقابی آچسه ده عصرلردن بری بر چوق نفوسی ایکتمکده اولان شو علتی کوکندن قالدیرسه ! بومظهرتی احراز ایده جک قریحه عالییه صاحبی اخلاف نه بیوک بر تعظیم ایله استقبال ایده جکدر ! »

بوتون شوائب و همیه دن ، فرضیات ظینه دن مبرا بر عقیده صافیه تحریسنه طبیعت بشرک کوسترمکده اولدیغی بوشدتی میلان اون طقوزنجی عصرک اک بیوک ممیزاتسندندرکه امتلرک مستقبلنه ارتباط کاملی حسیله مسئله ممالک متمنده کی ارکان علمک یکانه مشغله سی اولمشدر . (رووو) ده شوعباره کوریلیر :

« بومسئله عالم متمدنک مشغول اولدیغی مسائلک اک مهمیدر . چونکه ملل متمندنک استقبالی بونک حل اولنمسیله قائمدر . « لکن عجبا عقول حاضره بومسئله عالییه نك حقیقتنه وقوف ایچون